

**ÇAĞDAŞ
AZƏRBAYCAN DİLİ**
Respublika Konfransı

01-02 MAY 2026, NAXÇIVAN

**“ÇAĞDAŞ AZƏRBAYCAN
DİLİNİN AKTUAL
PROBLEMLƏRİ”**

IV Respublika Elmi Konfransı

PROQRAM

Ətraflı məlumat üçün:

www.konfrans.ndu.edu.az

KONFRANSIN PLENAR İCLASININ

PROQRAMI

10:00-10:45	Qeydiyyat	
Yer	NDU Beynəlxalq məktəb	
11:00-11:45	GİRİŞ SÖZÜ	
	Elbrus İSAYEV	<i>Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru</i>
	AÇILIŞ ÇIXIŞLARI:	
	İsmayıl HACIYEV	<i>AMEA-nın Naxçıvan Bölməsinin sədri</i>
	Anar NAĞIYEV	<i>Bakı Slavyan Universitetinin rektoru</i>
	Asəf ZAMANOV	<i>Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin prorektoru</i>
MƏRUZƏLƏR (hər məruzə üçün 10-15 dəq)		
11:45-12:30	Əbülfəz QULIYEV <i>AMEA Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor</i>	<i>“Azərbaycan mədəniyyəti-2040” konsepsiyasında dil və milli kimlik problemi</i>
	Nadir MƏMMƏDLİ <i>AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru, professor</i>	<i>Dövlət dili strategiyasına elmin dəstəyi</i>
	Zahid MƏMMƏDOV <i>Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Elmi fəaliyyətin təşkili və idarəedilməsi departamentinin direktoru, professor</i>	<i>Dil iqtisadiyyatı: monetizasiya, strategiya və elmdə dil imperializmi</i>
12:30-14:00	FASİLƏ	

KONFRANSIN BÖLMƏ İCLASLARI

Salon: A	Dil mədəniyyətinin qorunması və inkişafı		Bölmə 1
Tarix:	01 may 2026	Saat:	14:00-15:20
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 316		
Moderatorlar:	Prof. Əbülfəz Quliyev Dos. Arifə Zeynalova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/5683638914?pwd=6i9nyAA4fibpAW92kEcO0xVgZEFgnO.1&omn=89796392820		
Meeting ID:	568 363 8914	Passcode:	19671967
14:00-14:10	Mehriban Əsədullasoy <i>Çağdaş Azərbaycan dilində alınma sözlər və dil siyasəti problemləri</i>		NDU
14:10-14:20	Mehriban Mahmudova <i>Dil mədəniyyətinin qorunması və inkişafı</i>		ADPU
14:20-14:30	Aybəniz Qadaşova <i>Qloballaşan dünyada ikidillilik problemi</i>		ATU
14:30-14:40	Kəmalə Quliyeva <i>Linqvokulturologiyada nəzakət strategiyalarına baxış</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
14:40-14:50	Sədaqət Həsənova <i>Tərkibində "allah" sözü olan atalar sözlərinin semantik xüsusiyyətləri</i>		NDU
14:50-15:00	Aytən Həsənova <i>Qəbala şivələrində anlayış bildirən leksik vahidlər</i>		ADPU
15:00-15:10	Nurlana Əliyeva <i>Azərbaycan poeziyasında dilin estetik imkanları</i>		NDU
15:10-15:20	Zülfiyyə İsmayıl <i>Naxçıvanın dialekt və şivələrində söz törəməsi və leksik inkişaf</i>		NDU, AMEA Naxçıvan Bölməsi
15:20-15:40	Fasilə		

Salon: A	Dil mədəniyyətinin qorunması və inkişafı		Bölmə 2
Tarix:	01 may 2026	Saat:	15:40-17:00
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 316		
Moderatorlar:	Dos. Qalibə Hacıyeva Dos. Aypara Behbudova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/5683638914?pwd=6i9nyAA4fibpAW92kEcO0xVgZEFgnO.1&omn=89796392820		
Meeting ID:	568 363 8914	Passcode:	19671967
15:40-15:50	Arif Ağalarov <i>Ertə sözünün semantik çalarlıqları haqqında</i>		NDU
15:50-16:00	Könül Fərəcbəyli <i>Rəqəmsal mühitdə Azərbaycan dilinin inkişafı və dil normalarının qorunması problemləri</i>		ADU
16:00-16:10	Fəqanə Əhmədova <i>Dilçilik nəzəriyyələrində mübtədə budaq cümləsinə yanaşmalar</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut
16:10-16:20	Lətifə Şirzadova <i>Dil sisteminin özünü tənzimləmə prosesində sinonim paradigmlərin konnotativ imkanları</i>		ADU
16:20-16:30	Yasın Babazadə, Zülfiyyə Babazadə <i>Dil və milli yaddaş münasibətləri: Azərbaycan dilində semantik strukturların rolu</i>		NDU
16:30-16:40	Aygül Hacıyeva <i>Divan ədəbiyyatında obyekt və onun ifadə vasitələri: çiçək</i>		AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu
16:40-16:50	Əli Həşimov <i>İlqar Fəhminin "Çənlibel tülküsi" və "Qarğa yuvası" romanlarında bipolyar şəxsiyyət konsepsiyasının dil-diskurs təhlili</i>		NDU
16:50-17:00	Leyla Əliyeva <i>Çağdaş dövrdə Azərbaycan dilinin inkişaf problemləri və perspektivləri</i>		NDU
17:00-17:20	Fasilə		

Salon: A	Dil mədəniyyətinin qorunması və inkişafı		Bölmə 3
Tarix:	01 may 2026	Saat:	17:20-18:50
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 316		
Moderatorlar:	Dos. Zülfüyyə İsmayıl Dos. Arzu Abbasova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/5683638914?pwd=6i9nyAA4fibpAW92kEcO0xVgZEFgnO.1&omn=89796392820		
Meeting ID:	568 363 8914	Passcode:	19671967
17:20-17:30	Sevinc Hüseynova <i>Çoxdillilik və milli dillərin gələcəyi</i>		AMEA İ.Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
17:30-17:40	Dürdanə Rəhimzadə <i>Dilimizin saflığını pozan amillər</i>		Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universiteti
17:40-17:50	Aypara Behbudova <i>Müasir Azərbaycan ədəbiyyatında dil və milli kimlik: yeni yanaşmalar</i>		NDU
17:50-18:00	Heyvəgül Həsənova, Həcər Səfərli, Rəqsanə Həsənova <i>"Dastani-Əhməd Hərəmi" də onomastik vahidlərin semantik və bədii-funksional təhlili</i>		NDU
18:00-18:10	Vəsilə Razimi <i>Mirzə İbrahimovun ana dilinin saflığı və qorunması haqqında mülahizələri</i>		ADPU Şamaxı filialı
18:10-18:20	Sevil Ağayeva <i>Metodologiyadan kənara: süni intellekt dövründə dil təhsili diskursunun yenidən çərçivələndirilməsi</i>		ADU
18:20-18:30	Şəmsinur Aslanova <i>Diskurs və temporalıq konsepti</i>		ADU
18:30-18:40	Aysu Rəsulzadə <i>Naxçıvan ədəbi mühitində dil-üslub xüsusiyyətləri Adil Qasımlının yaradıcılıq örnəkləri əsasında</i>		NDU
18:40	Sertifikatların verilməsi və bağlanış		

Salon: A	Rəqəmsal mühit və dil texnologiyaları		Bölmə 4
Tarix:	02 may 2026	Saat:	10:00-11:10
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 316		
Moderatorlar:	Dos. Ramiz Qasimov Dr. Püstə Əhmədova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/5683638914?pwd=6i9nyAA4fibpAW92kEcO0xVgZEFgnO.1&omn=89796392820		
Meeting ID:	568 363 8914	Passcode:	19671967
10:00-10:10	Pəri Paşayeva <i>Rəqəmsal texnologiyaların dil inkişafına təsiri</i>		ADPU
10:10-10:20	Əliyeva Səadət <i>Xəbər dilinin obyektivliyi: Ənənəvi və onlayn media müqayisəsi</i>		NDU
10:20-10:30	Əfqan Musayev, Ayşən Vəlibəyli <i>Qlobal iqtisadi mühitin milli dilə təsirinin qiymətləndirilməsi</i>		Odlar Yurdu Universiteti
10:30-10:40	Əfsanə Oruclu <i>Rəqəmsal ünsiyyət dövründə Azərbaycan dilinin transformasiyası</i>		NDU
10:40-10:50	Nəzakət İsmayılova <i>Uşaq ədəbiyyatı söz yaradıcılığının xəzinəsi və dilimizin təməl başlanğıcıdır</i>		NDU
10:50-11:00	Könül Aydın <i>Azərbaycan dilinin tədrisində innovativ yanaşmalar: rəqəmsal mühitdə yeni imkanlar və çağırışlar</i>		AMEA İ.Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
11:00-11:10	Zamin Babazadə, Murad Qənbərov <i>Rəqəmsal kommunikasiya mühitində dilin dəyişmə dinamikası və sosial media faktoru</i>		NDU
11:10	Sertifikatların verilməsi və bağlanış		

Salon: A	Azərbaycan dilinin tədrisində innovativ yanaşmalar		Bölmə 5
Tarix:	02 may 2026	Saat:	11:00-11:40
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 316		
Moderatorlar:	Dos. Elburus Vəliyev Dos. Aypara Behbudova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/5683638914?pwd=6i9nyAA4fibpAW92kEcO0xVgZEFgnO.1&omn=89796392820		
Meeting ID:	568 363 8914	Passcode:	19671967
11:10-11:20	Elburus Vəliyev <i>Çağdaş Azərbaycan dilində normativlik problemləri və onların həlli yolları</i>		NDU
11:20-11:30	Könül Şxəliyeva <i>Azərbaycan dilinin tədrisində ibtidai sinif şagirdlərinin nitq bacarıqlarının inkişafı</i>		ADPU
11:30-11:40	Nüşabə Məmmədova <i>Orta məktəb dərslərinə bədii əsərlərdə zövqün formalaşdırılması</i>		NDU
11:40	Sertifikatların verilməsi və bağlanışı		

Salon: B	Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin problemləri		Bölmə 6
Tarix:	01 may 2026	Saat:	14:00-15:10
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 320		
Moderatorlar:	Dos. Aygül Hacıyeva Dos. Arifə Zeynalova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/88018486415?pwd=aZ8PnPFzYJa3ve1UxVjHxKMlfY09EW.1		
Meeting ID:	880 1848 6415	Passcode:	19671967
14:00-14:10	Qalibə Hacıyeva <i>Aqqültinativ dillərin dialekt leksikasında mövcud leksik vahidlərin struktur-semantik tipləri</i>		NDU
14:10-14:20	Arifə Zeynalova <i>Azərbaycan dilçiliyində aktual məsələlər və onların həlli yolları</i>		NDU
14:20-14:30	Arzu Abbasova <i>Rəqəmsal mühitdə Azərbaycan dilinin inkişaf problemləri</i>		NDU
14:30-14:40	Mehrriban Orucova <i>Müasir şeir dilində mürəkkəb cümlə (Söhrab Tahirin şeirləri əsasında)</i>		GDU
14:40-14:50	Şəkər Məmmədova <i>Azərbaycan dilində zoonim tərkibli frazeoloji vahidlər</i>		ADPU
14:50-15:00	Dilbər Camali <i>Azərbaycan və Türkiyə türkcəsində mürəkkəb cümlənin təsnifatı problemi</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
15:00-15:10	Cəmalə Hüseynova <i>Direktiv nitq aktlarının koqnitiv-praqmatik interpretasiyası</i>		BDU
15:10-15:30	Fasilə		

Salon: B	Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin problemləri		Bölmə 7
Tarix:	01 may 2026	Saat:	15:30-16:40
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 320		
Moderatorlar:	Dos. Dürdanə Rəhimzadə Dos. Aypara Behbudova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/88018486415?pwd=aZ8PnPFzYJa3ve1UxVjHxKMIfY09EW.1		
Meeting ID:	880 1848 6415	Passcode:	19671967
15:30-15:40	Əbülfəz Quliyev <i>"Azərbaycan mədəniyyəti-2040" konsepsiyasında dil və milli kimlik problemi</i>		NDU
15:40-15:50	Qənirə Əsgərova <i>Adlara məxsus qrammatik arxaizmlər</i>		NDU
15:50-16:00	Günay Şirəliyeva <i>Azərbaycan dastanlarında bədii dil vasitələrinin istifadəsi</i>		NDU
16:00-16:10	Nigar Əliyeva <i>Azərbaycan ədəbi dilində yad təsirlər və dil mədəniyyəti problemləri</i>		ADPU
16:10-16:20	Sədaqət Nemətova <i>Naxçıvan folklor nümunələrində epik janrların dil və üslub xüsusiyyətləri</i>		NDU
16:20-16:30	Püstə Əhmədova, Cəmilə Məhərrəmov <i>Müasir oxucu və bədii dil problemləri</i>		NDU
16:30-16:40	Samirə Qurbanova, Quliyeva Nigar <i>Dilçilikdə yeni terminlərin yaranması məsələsinə ümumi nəzər</i>		GDU
16:40-16:50	Nuray Əliyeva <i>Azərbaycan əlifbasının tarixi inkişaf mərhələləri</i>		AMEA Naxçıvan Bölməsi
16:50-17:00	Fasilə		

Salon: B	Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin problemləri		Bölmə 8
Tarix:	01 may 2026	Saat:	17:00-18:20
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 320		
Moderatorlar:	Dos. Arif Ağalarov Dos. Nəzakət İsmayılova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/88018486415?pwd=aZ8PnPFzYJa3ve1UxVjHxKMlfY09EW.1		
Meeting ID:	880 1848 6415	Passcode:	19671967
17:00-17:10	Ramiz Qasimov <i>Xalq şairi Məmməd Arazın bədii dili üslubi nümunəvilik kimi</i>		AMEA Naxçıvan Bölməsi, NDU
17:10-17:20	Türkan Hüseynova <i>Dilçilikdə modallıq və şəkil kateqoriyasının əlaqəsi</i>		GDU
17:20-17:30	Qətibə Mahmudova <i>Müasir Azərbaycan dilində məna genişlənməsinin və daralmasının söz yaradıcılığındakı rolu</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
17:30-17:40	Məhsəti Əsgərova <i>Müasir Azərbaycan dilinin rəqəmsal diskursunda emoji-lərin linqvistik statusu: dilin iqtisadiyyatı və paralingvistik funksiyalar</i>		NDU
17:40-17:50	Aytən Əhmədova <i>Məhəmməd Füzulinin qəzələrində köməkçi nitq hissələrinin təhlili</i>		GDU
17:50-18:00	Həqiqət Hüseynova <i>Müxtəlif sistemli dillərdə emosiya konseptinin ifadə vasitələri və müasir dil transformasiyaları</i>		ADU
18:00-18:10	Ramilə Süleymanova <i>Qeyri-verbal kommunikasiya və onun xüsusiyyətləri</i>		Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti
18:10-18:20	Mətanət Aslanova <i>Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin problemləri</i>		BSU

Salon: B	Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin problemləri		Bölmə 9
Tarix:	02 may 2026	Saat:	10:00-11:30
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 320		
Moderatorlar:	Dos. Zülfiyyə İsmayıl Dos. Mehriban Əsədullasoy		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/88018486415?pwd=aZ8PnPFzYJa3ve1UxVjHxKMlfY09EW.1		
Meeting ID:	880 1848 6415	Passcode:	19671967
10:00-10:10	Gülnar Məhərrəmzadə <i>Sahələrarası terminologiyada koqnitiv nüvələr və semantik genişlənmələr</i>		ADNSU
10:10-10:20	Qətibə Quliyeva <i>Türk dilləri kontekstində Azərbaycan dilinin urbanistik terminlərinin leksik-semantik mənzərəsi</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
10:20-10:30	Günay Hüseynova <i>Azərbaycan dilində arxaizm və neologizmlərin üslubi xüsusiyyətləri (İlyas Tapdıq poeziyası əsasında)</i>		GDU
10:30-10:40	Lalə Talıbova, Nazim Həsənov, Şəbnəm Əhmədova <i>Azərbaycan dilinin aktual problemləri</i>		NDU
10:40-10:50	Tusi Həsənli <i>Müasir Azərbaycan dilində transformasiya prosesləri və semantik çoxqatlılıq Kamal Abdulla yaradıcılığı kontekstində</i>		NDU
10:50-11:00	Gülnarə Nəsibova <i>Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin nəzəri və praktik problemləri</i>		GDU
11:00-11:10	Cavanşir Zeynallı, Pərviz Allahverdiyev, Vidadi Salmanov <i>Hərbi hazırlıq dərslərində şagirdlərin düzgün nitq və ünsiyyət mədəniyyətinin formalaşması məsələləri</i>		NDU
11:10-11:30	Sertifikatların verilməsi və bağlanış		

Salon: C	Xarici sözlərin təsiri və adaptasiya problemləri		Bölmə 10
Tarix:	01 may 2026	Saat:	14:00-15:20
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 304		
Moderatorlar:	Dos. Əli Həşimov Dos. Yasin Babazadə		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/85386611205?pwd=mki1gH5sHbogH0rsDnJAe6LWEJcoTS.1		
Meeting ID:	853 8661 1205	Passcode:	19671967
14:00-14:10	Arzu Kərimova <i>Xarici dillərin Azərbaycan dilinə təsiri</i>		ADPU
14:10-14:20	Fəridə Cəfərli <i>Modern borrowed terms in the language of agricultural innovation: Problems of adaptation, digitalization, and the culture of professional communication in the Azerbaijani language</i>		BDU
14:20-14:30	Ləman Hacıhəsənova <i>Azərbaycan dilində ingilis mənşəli geyim adları bildirən realilər</i>		GDU
14:30-14:40	Oktay Səmədov <i>Terminlər lüğəti tədris vəsaiti kimi</i>		BSU
14:40-14:50	Cəfərli Günay <i>Gənclərin nitqində xarici sözlərin artması və dil identikliyi məsələsi</i>		Azərbaycan Texnologiya Universiteti
14:50-15:00	Nigar Vəliyeva <i>Problems of bilingualism and multilingualism in Azerbaijan</i>		Azərbaycan Dillər Universiteti
15:00-15:10	Şəbnəm Əliyeva <i>Ali təhsil müəssisələrində müasir Azərbaycan dilinin öyrədilməsinə yeni metodik yanaşmalar</i>		NDU
15:10-15:20	Sevil Adıgözəlova <i>Azərbaycan dilinə fransız mənşəli alınma ictimai-siyasi terminlərin semantik mənimsənilməsi prosesi</i>		AMEA
15:20-15:40	Fasilə		

Salon: C	Xarici sözlərin təsiri və adaptasiya problemləri		Bölmə 11
Tarix:	01 may 2026	Saat:	15:40-17:00
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 304		
Moderatorlar:	Dos. Nurlana Əliyeva PhD. Zamin Babazadə		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/85386611205?pwd=mki1gH5sHbogH0rsDnJAe6LWEJcoTS.1		
Meeting ID:	853 8661 1205	Passcode:	19671967
15:40-15:50	Gülmar Xəlilova <i>Dünya dilçiliyində söz sırasını tənzimləyən universal koqnitiv prinsiplər və mental modelləşdirmə</i>		Odlar Yurdu Universiteti
15:50-16:00	Leyla Məmmədşadə <i>Azərbaycan və Türk dillərinin atalar sözlərində fonetik təkrarlar</i>		GDU
16:00-16:10	Şəbnəm Həsənli- Qəribova <i>Azərbaycan dilində kalka üsulu və onun termin yaradıcılığında rolu</i>		AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
16:10-16:20	Gülmar Xəlilova <i>Cümlənin sintaktik quruluşuna idrak mexanizmlərinin və zehni təmsillərin təsiri</i>		Odlar Yurdu Universiteti
16:20-16:30	Rəna Hüseynova <i>Müasir dövrdə xarici sözlərin təsiri və dil normalarının qorunması</i>		ADPU Şamaxı filialı
16:30-16:40	Aytən Əfəndiyeva <i>Azərbaycan dilində anlama feillərinin semantik xüsusiyyətləri</i>		GDU
16:40-16:50	Aynur Orucova <i>Azərbaycan dilində fonetik vahidlərin obrazlaşdırıcılıq xüsusiyyətləri</i>		GDU
16:50-17:00	Sertifikatların verilməsi və bağlanması		

Salon: C	Media və kommunikasiya dili		Bölmə 12
Tarix:	02 may 2026	Saat:	17:00-18:00
Yer:	NDU Tarix filologiya fakültəsi zal 304		
Moderatorlar:	Prof. Sədaqət Həsənova Dos. Qənirə Əsgərova		
Zoom linki:	https://us06web.zoom.us/j/85386611205?pwd=mki1gH5sHbogH0rsDnJAe6LWEJcoTS.1		
Meeting ID:	853 8661 1205	Passcode:	19671967
17:00-17:10	Elzanə Musayeva <i>Müxtəlif dillərdə reklamlarda metaforalardan istifadə</i>		GDU
17:10-17:20	Türkan Cəlilova <i>Azərbaycan ictimai işgüzar kommunikasiya dilində işlənən spesifik ingilis sözləri</i>		GDU
17:20-17:30	Eyvaz Eminəliyev, Türkan Hüseynova <i>Məmməd Arazın bədii dili: Müasir Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafında onun rolu</i>		ADPU, Şamaxı filialı
17:30-17:40	Aysel Nuriyeva <i>Kommunikativ diskursda "cənnət" və "cəhənnəm" konseptlərinin ekspressiv və linqvistik-aksioloji xüsusiyyətləri</i>		GDU
17:40-17:50	Kənan Novruzov <i>Mediada Azərbaycan dilinin saflığı necə qorunur?</i>		BDU
17:50-18:00	Mehriban Mönsümova <i>Media xəbər diskursunda koheziyanın struktur və funksional aspektləri</i>		Azərbaycan İdman Akademiyası, Odlar Yurdu Universiteti
18:00	Sertifikatların verilməsi və bağlanış		